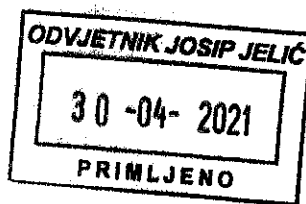

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
 Berislavićeva 11, Zagreb

3637_478

Poslovni broj: 42 PŽ-3837/2016-6

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, sudac Lidija Tomljenović, u pravnoj stvari tužitelja Stečajna masa iza VISOKOGRADNJA d.o.o. u stečaju, OIB 06692272102, Slavonski Brod, Trg Josipa Godlara 2, kojeg zastupa punomoćnik Josip Jelić, odvjetnik u Slavonskom Brodu, protiv tuženika GRAD SLAVONSKI BROD, OIB 58007872049, Slavonski Brod, Vukovarska b.b., kojeg zastupa punomoćnica Natalija Perić, odvjetnica u Odvjetničkom društvu Mamić, Perić, Reberski i Rimac u Zagrebu, radi isplate iznosa od 441.709,09 kn, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv dijela presude Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu, poslovni broj Povrv-854/2012-61 od 10. travnja 2015., 19. ožujka 2021.

presudio je

Odbija se tužiteljeva žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu, poslovni broj Povrv-854/2012-61 od 10. travnja 2015. u pobijanim točkama I., II. i III. njezine izreke.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijen je tužbeni zahtjev i u cijelosti ukinut platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi Javnog bilježnika Nade Kemec u Slavonskom Brodu, poslovni broj Ovr-15/12 od 16. siječnja 2012. kojim je naloženo tuženiku platiti tužitelju iznos od 441.709,09 kn te troškove ovršnog postupka u iznosu od 15.469,82 kn, sve s pripadajućim zateznim kamatama po zakonom propisanoj stopi (točka I. izreke). Odbijen je tužiteljev zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 80.000,00 kn (točka II. izreke). Tužitelju je naloženo naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 55.510,00 kn (točka III. izreke), a odbijen je tuženikov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 30.625,00 kn (točka IV. izreke).

Iz njenog obrazloženja proizlazi da tužitelj od tuženika potražuje plaćanje iznosa od 441.709,09 kn za izvršene radove po V. privremenoj situaciji od 18. travnja 2010. ovjerenoj od strane nadzornog inženjera.

Tijekom postupka između stranaka je nespornim utvrđeno da su 7. ožujka 2008. sklopile Ugovor br. 3/08 za izvođenje radova na izgradnji športsko-rekreacijske građevine Amater i prostorija za rad mjesnog odbora u Slavonskom Brodu po sistemu „ključ u ruke“s

fiksnom vrijednošću radova u iznosu od 4.263.900,00 kn (PDV uključen) do potpune funkcionalnosti građevine, da je tuženik izvršio plaćanja po svim ranijim situacijama u ukupnom iznosu od 2.566.345,10 kn (bez PDV-a), da objekt nije građen po projektnom rješenju na temelju kojeg je sklopljen Ugovor br. 3/08 i izrađen ponudbeni troškovnik, već po bitno izmijenjenom projektu (prema kojem se znatno povećala površina prostorija) za koji nije sačinjen novi troškovnik, da su stranke zapravo usmeno ugovorile gradnju objekta po drugom projektu, ali i nadalje po sistemu ključ u ruke i prvotno ugovorenoj cijeni, da tužitelj nije dovršio tako ugovorene radove, odnosno, da predmetni objekt u izvedbi tužitelja nije doveden do stanja funkcionalne gotovosti, već su preostale radove (osim prostorije na katu koja je ostala u roh bau izvedbi) izvele treće osobe. Nije sporno ni da je nadzorni inženjer Jakov Vidović, nakon prekida radova, po nalogu stranaka izradio presjek stvarnog stanja po tužitelju izvedenih radova od 31. listopada 2011., iz kojeg proizlazi da je ugovorene radove po ponudbenom troškovniku trebalo situirati u iznosu od 2.355.527,61 kn, dok je vrijednost „nepredviđenih radova“ 213.922,88 kn, slijedom čega da je ukupno trebalo situirati radove u iznosu od 2.569.450,48 kn, a kako je tužitelj po ranijim situacijama već platio radove u vrijednosti od 2.566.345,10 kn, to je preostala razlika od 3.105,39 kn.

Sporno je, ima li činjenica ovjere privremene situacije od strane nadzornog inženjera značaj priznanja duga, odnosno, količine i cijene radova od strane tuženika te je li tuženik u obvezi prema tužitelju vezano za plaćanje utuženog iznosa s obzirom na sve okolnosti konkretnog slučaja i općenito specifičnosti ugovaranja i izvedbe građevinskih radova po sistemu ključ u ruke. S tim u svezi postavlja se onda i pitanje može li se spornu privremenu situaciju promatrati odvojeno i samostalno od cjelokupno tako ugovorenog posla i ranijih situacija koje su već situirane i plaćene te o osnovanosti tužiteljevog zahtjeva zaključiti samo na temelju utvrđenja jesu li radovi obuhvaćeni tom situacijom stvarno izvedeni na objektu i kolika je njihova vrijednost.

Na temelju isprava u spisu, iskaza nadzornog inženjera te provedenog građevinskog vještačenja i njegovih dviju dopuna kao i usmenih iskaza vještaka, prvostupanjski sud je utvrdio sljedeće:

- usmeno dogovaranje izgradnje objekta po drugom projektu bitno različitom od onoga za koji je sklopljen pisani ugovor o građenju predstavlja promjenu bitnog elementa ugovora (predmeta obveze), neovisno o tome što je svrha samog objekta ostala ista, te kao takva ima značaj sporazumnog raskida prvog ugovora konkludentnim radnjama i konkludentnog sklapanja novog ugovora o građenju u usmenom obliku kojim je ponovno ugovorena prvotna cijena u iznosu od 3.495.000,00 kn (bez PDV-a) i odredba ključ u ruke;

- nedostatak potrebnog pisanog oblika takvog ugovora nije odlučan za njegovu pravnu valjanost s obzirom na to da su ugovorne strane sukladno odredbi čl. 294. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08; dalje: ZOO) u pretežitom dijelu ispunile svoje obveze;

- nije od odlučnog značaja ni činjenica početnog priznanja duga od strane tuženika u iznosu od 3.105,39 kn, temeljena na izračunu iz presjeka stvarnog stanja izvedenih radova od 31. listopada 2011., iz razloga jer tuženik nije istovremeno priznao i tužbeni zahtjev u tom dijelu, a nakon provedenog građevinskog vještačenja je takvo svoje priznanje opozvao;

- naknadna ovjera V. privremene situacije od strane nadzornog inženjera nema značaj priznanja duga u ime i za račun tuženika (koji situaciju nije ovjerio) već joj je svrha bila isključivo kontrola vrste i kvalitete radova te provjere je li izveden barem dio radova iz određene stavke troškovnika sadržane u toj situaciji, tim više kada se uzme u obzir da kod

ugovora s odredbom „ključ u ruke“ za potpisivanje privremene situacije nije od važnosti stvarna količina radova izvedenih po pojedinoj situaciji;

- rezultati presjeka stvarnog stanja nadzornog inženjera Jakova Vidovića mogu se koristiti za utvrđenje stvarne količine izvedenih radova ali ne i za izjašnjenje o pitanju duga tuženika prema tužitelju, prvenstveno iz razloga jer je nadzornom inženjeru nedostajao troškovnik izvedenih radova po izmijenjenom projektu (koji je sačinjen tek u ovom postupku po građevinskom vještaku), ali i zato što predmetni izračun uključuje i procjenu vrijednosti radova u varijanti s tzv. nepredviđenim radovima koji ne odgovaraju ugovaranju po sistemu ključ u ruke jer po toj klauzuli nema naknadnih radova;

- građevinsko vještačenje radi utvrđenja je li tuženik u obvezi tužitelju platiti potraživanje iz V. privremene situacije nije bilo moguće provesti samo usporedbom stavki iz te situacije i presjeka stvarnog stanja jer takva metodologija zbog specifičnosti ugovornog odnosa stranaka i svih okolnosti slučaja nije ispravna;

- na temelju provedenog građevinskog vještačenja, čija je osnovna zadaća bila utvrditi postotak izvedenosti radova po tužitelju do dovođenja objekta u stanje potpune funkcionalnosti prema izmijenjenom projektu, pri čemu se pokazalo potrebnim izraditi i troškovnik dovršenja prostorije na katu (po jediničnim cijenama) te troškovnik izvedenog stanja po izmijenjenom projektu (korištenjem prvenstveno cijena iz tužiteljevog ponudbenog troškownika za radove koji postoje i u tom troškovniku, a za radove koji nisu tamo sadržani korištenjem cijena sadržanih u troškovnicima drugih izvoditelja koji su radili na objektu), utvrđeno je da je tužitelj izveo 65,35% od ukupno potrebnih radova za izgradnju objekta i dovođenje u stanje potpune funkcionalnosti, da navedeni postotak izvedenosti, s obzirom na odredbu ključ u ruke, iznosi 2.283.982,50 kn od ukupno ugovorene cijene (3.495.000,00 kn) a kako je tužitelju po ranijim situacijama već plaćeno 2.566.416,45 kn, to proizlazi da je tužitelj preplaćen za iznos od 282.433,95 kn.

Iz tih je razloga prvostupanjski sud zaključio da je tuženik platio tužitelju sve radove koje je ovaj izveo na objektu i na temelju odredbe čl. 620 st. 1. ZOO-a odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Protiv točaka I.-III. izreke navedene presude, tužitelj je podnio žalbu iz svih zakonom propisanih razloga (čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku) i predložio je preinačiti, podredno ukinuti, uz naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 17.362,50 kn.

U žalbi u bitnom ustraje u navodima koje je isticao tijekom prvostupanjskog postupka da je građevinsko vještačenje trebalo provesti samo u odnosu na V. privremenu situaciju uzimajući u obzir presjek stvarnog stanja nadzornog inženjera i ugovor s ponudbenim troškovnikom. Smatra da se zadaća koju je sud odredio vještaku radi utvrđenja postojanja duga zasniva na potpuno pogrešnoj metodologiji obračuna i to zato jer stranke nisu sklopile ugovor na temelju troškownika izvedenog stanja kojeg je izradio vještak u ovom postupku već na temelju provedenog javnog natječaja na kojem tužitelj izabran kao najpovoljniji ponuditelj s ponudbenim troškovnikom za izgradnju određenog objekta s klauzulom ključ u ruke. Zbog toga tako provedeno vještačenje nalazi kontradiktornim ispravama u spisu.

Uz navedeno, osporava i troškovnik izvedenog stanja jer ga je vještak izradio zbrajanjem stavki (koje se nalaze u stupcu „izvedeno“) iz presjeka stvarnog stanja u koje je nadzorni inženjer već uračunao manje rad što kod ugovora ključ u ruke nije prihvatljivo. Kao primjer navodi da je vještak u troškovnik unio stavku krovne konstrukcije u umanjenom

iznosu od 434.200,00 kn, kako je to navedeno i u presjeku stvarnog stanja, dok je on u ponudbenom troškovniku tu stavku obračunao u iznosu od 642.950,00 kn bez PDV-a i po toj cijeni je i situirao, dio u IV. a ostatak u V. privremenoj situaciji. S obzirom na to da je s tuženikom ugovorio izgradnju krovne konstrukcije upravo na temelju takve ponude i da je ta stavka izvedena u cijelosti, dok sama količina radova zbog odredbe ključ u ruke nije od utjecaja, smatra jasnim da je vještak ovdje uračunao manje rad što je protivno spomenutoj odredbi. Ističe da je izračun vještaka o postotku dovršenosti objekta već zbog toga pogrešan jer da je izvedba krovne konstrukcije priznata u ugovorenom iznosu tada bi i postotak dovršenosti objekta bio znatno veći. U svakom slučaju, ovakav izračun glede predmetnog iznosa smatra protivnim Ugovoru br. 03/08 i ponudbenom troškovniku. Ukazuje da je isto učinjeno i kod stavki - radovi rušenja i demontaže te armirano-betonskih radova. Mišljenja je da su navedeni primjeri jasan pokazatelj da se vještačenje trebalo provesti samo u odnosu na V. privremenu situaciju a sačinjeni troškovnik izvedenog stanja uopće ne smatra relevantnim za utvrđenje činjenice postoji li i koliki je dug tuženika prema tužitelju. Navodi i da je utužena situacija u velikom dijelu nesporna jer je najveća stavka u njoj krovna konstrukcija u iznosu od 310.787,00 kn bez PDV-a izvedena u cijelosti pa ju je stoga trebalo i priznati tužitelju u ugovorenom iznosu uvažavajući klauzulu ključ u ruke. Naglašava da je zadaću vještaku trebalo ograničiti samo na izračun vrijednosti radova iz V. situacije i zato jer su ranije situacije plaćene pa se ne može ulaziti u ugovorni odnos koji je između stranaka konzumiran u cijelosti. Ovako je, smatra žalitelj, vještačenjem obuhvaćen i ugovor koji je izvršen kroz prve četiri situacije i isti izmijenjen na način da su pojedini radovi umanjeni jer nisu izvršeni ili nisu izvršeni u cijelosti. Uz navedeno, nejasno je i zašto su sud i vještak zaključili da je kod izračuna postotka izvedenosti radova potrebno uzeti u obzir i troškovnik dovršenja prostorije na katu kada taj dio objekta uopće nije dovršen ni po tužitelju ni po drugim izvođačima. Ističe da je zbog svega navedenog predložio vještačenje po drugom vještaku koje je sud neosnovano odbio a uz žalbu prilaže i privatno vještačenje iz kojeg proizlazi da je dovršenost objekta po tužitelju 87% što da potvrđuje činjenicu postojanja duga tuženika prema tužitelju.

U preostalom dijelu žalbe obrazlaže zašto smatra da se na pravni odnos stranaka treba i može primijeniti samo Ugovor br. 3/08 dok su sve kasnije izmijenjene i dopune zbog činjenice da nisu sačinjene u pisanom obliku nevažeće, tvrdi da nepredviđeni radovi sadržani u presjeku stvarnog stanja nadzornog inženjera, suprotno tumačenju suda, predstavljaju radove koji nisu ugovoreni i iznose 213.922,88 kn, a kako ih je tuženik priznao u dopisu od 11. studenog 2011. to bi i tužiteljev zahtjev u tom dijelu svakako trebalo priznati, iznosi svoje neslaganje sa zaključkom suda da 65,35% dovršenosti objekta predstavlja izvršenje ugovora u pretežitom dijelu pa s tim u vezi dovodi u pitanje i njegovo shvaćanje o konvalidaciji konkludentno sklopljenog ugovora o građenju u usmenom obliku zbog pretežite izvršenosti, a nepravilnim smatra i utvrđenje suda da tuženikovo priznanje tužbe (u obrazloženju naglasiti da je priznat dug) u iznosu od 3.105,39 kn nije relevantno s obzirom na to da ga je nakon provedenog vještačenja povukao.

Nakon što je ispitao prvostupanjsku presudu u pobijanom dijelu, u granicama žalbenih razloga, sukladno odredbama čl. 365. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP), pazeći po službenoj dužnosti na apsolutno bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a te na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je prvostupanjski sud djelomično pogrešno primijenio materijalno pravo, ali da je i pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo jednako odlučiti o tužbenom zahtjevu.

Nisu počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

Neosnovani su žalbeni navodi o počinjenju bitne povrede odredbe iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a. O odlučnim činjenicama ne postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i samih tih isprava. Time što sud isprave i izvedene dokaze u spisu nije tumačio i ocijenio u skladu s tužiteljevim pravnim shvaćanjem ne mogu biti ostvarene bitne povrede postupka na koje se ukazuje žalbom.

Eventualno pogrešna ocjena isprava i izvedenih dokaza temeljena na može bitno pogrešnom pristupu problematici spora, konkretno, određivanju zadaće koju vještak treba ispuniti radi utvrđenja odlučnih činjenica, ne može se s uspjehom pobijati žalbenim razlogom bitne povrede postupka, već žalbenim razlozima iz čl. 356. i 355. ZPP-a.

Pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da je izgradnjom objekta po bitno izmijenjenom projektu, u odnosu na onaj za koji je sklopljen Ugovor br. 3/08 i učinjen ponudbeni troškovnik, došlo do promjene glavnog predmeta obveze – izgradnje određene građevine prema određenom projektu (arg. iz čl. 620. st. 1. ZOO-a), ali je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je iz takvog utvrđenja izveo zaključak da ono ima značenje sporazumnog raskida prvog ugovora o građenju sklopljenog u pisanom obliku konkludentnim činima, te ujedno sklapanja novog ugovora o građenju u usmenom obliku konkludentnim činima kojim je ponovno ugovorena ista cijena i odredba ključ u ruke.

Činjenicu da se radi o bitno različitim projektima potvrdio je građevinski vještak u nalazu i mišljenju od 17. studenog 2014. (str. 225. spisa) i njegovoj prvoj dopuni od 23. siječnja 2015. (str. 383. spisa) iz kojih proizlazi da su izmjene i dopune obuhvaćale postojeći prizemni objekt i glavnu nosivu konstrukciju nove zgrade, da se, za razliku od prvog projekta, u drugom projektu postojeći prizemni objekt nije uklanjao u cijelosti nego samo njegov istočni dio, dok se zapadni dio zadržao i rekonstruirao, da su na glavnoj nosivoj konstrukciji najbitnije izmjene bile u vidu racionalizacije čelične konstrukcije krova tribina i armiranobetonske konstrukcije, te da je u prizemlju objekta povećana površina prostorija za oko 158 m², dok se na katu pojavila prostorija površine oko 250 m² i nenatkrivena terasa oko 175 m².

Međutim, suprotno shvaćanju prvostupanjskog suda, takvom promjenom sadržaja obveze, nije došlo do prestanka postojećeg ugovora već samo do obnove (obveze) propisane odredbom čl. 145. st. 1. ZOO-a, odnosno, do sporazumnog prestanka postojeće obveze uz istovremeno nastajanje nove obveze.

Prema ocjeni ovog suda, stranke su suglasnom izmjenom projekta i odlukom da se izgradnja športsko-rekreacijskog objekta izvodi po tom drugom projektu suglasno promijenile identitet prvotne obveze. Pritom je namjera stranaka da staru obvezu zamijene novom (čl. 146. ZOO-a) jasno i nedvojbeno iskazana konkludentnim radnjama - izmjenom projekta i samom izvedbom objekta po tom drugom projektu.

Da je ugovorna volja stranaka bila usmjerena upravo na nastanak nove obveze s različitim glavnim činidbom, a prestanak stare, proizlazi i iz iskaza svjedoka Jakova Vidovića (nadzornog inženjera) koji je potvrdio da je tužitelj zatražio dozvolu od tuženika za

izmjenu projekta te da je gradonačelnik dao svoju suglasnost pod uvjetom da ne dođe do promjene cijene po osnovnom ugovoru i troškovniku.

Kako sklapanjem ugovora o obnovi nije došlo do promjene financijskih uvjeta postojećeg ugovora niti njegove pravne osnove, tužitelj je i nadalje bio u obvezi izgraditi objekt po ugovorenom sistemu „ključ u ruke“ s fiksnom vrijednosti radova (4.263.900,00 kn) do potpune funkcionalnosti građevine, ali sada po drugom projektnom rješenju.

Okolnost da tom ugovoru nedostaje potreban pisani oblik u smislu odredbi čl. 620. st. 2. u vezi s čl. 286. st. 2. ZOO-a, ni ovaj sud ne nalazi odlučnom za njegovu valjanost. S obzirom na to da je tuženik tužitelju za radove na objektu platio iznos od 2.566.416,45 kn što čini 73,43% od ugovorene cijene (3.495.000,00 kn bez PDV-a), a vještačenjem je utvrđeno da je tužitelj izveo 65,35% radova potrebnih za dovođenje objekta u stanje potpune funkcionalnosti, ocjena je i ovog suda da su stranke svoje obveze ispunile u pretežitom (većinskom) dijelu, slijedom čega se obnova, prema odredbi čl. 294. ZOO-a, smatra valjanom.

Neosnovani su i svi žalbeni navodi usmjereni na nepravilno određivanje predmeta i opsega građevinskog vještačenja radi razjašnjenja i utvrđenja činjenice postoji li dug tuženika za izvedene radove iz V. privremene situacije, kao i oni kojima se osporavaju rezultati provedenog vještačenja, te za tu svrhu izrađeni troškovnici.

Pravilno je prvostupanjski sud, polazeći od posebnosti ugovora o građenju s odredbom „ključ u ruke“ (čl. 630. ZOO-a) i okolnosti konkretnog slučaja tj. da za drugi projekt nije učinjen novi troškovnik i da tužitelj nije izveo sve radove potrebne za izgradnju i uporabu objekta, uz korištenje stručnog znanja i iskustva vještaka, ocijenio da vještačenje nije moguće provesti samo u odnosu na V. privremenu situaciju, odnosno, ograničiti zadaću vještaka samo na izračun vrijednosti radova izvedenih po toj situaciji i to usporedbom sa stavkama iz presjeka stvarnog stanja i troškovnika, kako je to tvrdio tuženik, već da je potrebno sagledati cjelokupni ugovor i poslovni odnos stranaka, što konkretno znači utvrditi postotak izvedenosti radova po tužitelju do dovođenja objekta u stanje potpune funkcionalnosti prema izmijenjenom projektu, zatim prema tako utvrđenom postotku izvedenosti utvrditi ukupnu vrijednost izvedenih radova u odnosu na ugovorenu fiksnu cijenu te koliko je tuženik platio tužitelju od ugovorene cijene i onda na temelju svega ustanoviti ima li neplaćenih radova.

Naime, kada je riječ o ugovoru s odredbom „ključ u ruke“ radove obračunate po pojedinoj situaciji u pravilu nije moguće promatrati neovisno o prethodnim situacijama i cjelokupnom poslu iz razloga jer je u praksi vrlo učestalo da se kod takvog ugovora radovi situirani po pojedinim situacijama priznaju u cijelosti premda su samo djelomično izvedeni ili uopće nisu izvedeni, i to zato jer se pretpostavlja da će ih izvođač prije ili kasnije morati izvesti zbog klauzule „ključ u ruke“, dok će sama količina radova u konačnici, opet zbog te klauzule, biti nebitna.

O tome se kroz vještačenje argumentirano očitovao građevinski vještak, a takvu praksu potvrdio je nadzorni inženjer Jaković Vidović koji je u svom iskazu naveo da su i u spornoj situaciji iskazani neki radovi koji uopće nisu izvedeni a da se u praksi kod ugovora s odredbom „ključ u ruke“ pri ovjeri situacije zapravo potpisuje fiktivno stanje, odnosno, da se

situacija potpisuje već i kad izvođač konzumira stavku troškovnika tj. kada izvede barem jedan dio radova iz određene stavke troškovnika.

Uz navedeno, iz stanja sudskog spisa, a posebno iz nalaza i mišljenja vještaka, proizlazi da se razlog zbog kojeg utuženu situaciju nije moguće promatrati odvojeno od cjelokupnog posla ne iscrpljuje samo u činjenici da ispostavljene privremene situacije u pravilu ne odražavaju stvarno stanje, dakle, stvarnu količinu izvedenih radova, već je i posljedica sljedećih okolnosti:

1) da su radovi izvođeni po drugom projektu za koji nije izrađen troškovnik (premda su se količine i ali neke vrste radova znatno promijenile) dok su situacije ispostavljane po ponudbenom troškovniku u kojem količine radova nisu odgovarale drugom projektu;

2) da u privremenim situacijama za izvedene radove nisu iskazane stvarno izvedene količine već količine koje su (prvotno) ugovorene ili, za djelomično izvedene radove, količine manje od ugovorenih;

3) da je u svih pet privremenih situacija, dakle, i u onima koje su plaćene, bilo iskazanih radova koji uopće nisu izvedeni a koje je nadzorni inženjer priznao najvjerojatnije iz razloga jer tužitelj zbog nedostatka troškovnika nije mogao obračunati povećanu količinu nekih radova koje je izveo po drugom projektu ili zato što u ugovornom troškovniku nije bilo odgovarajućih stavki za izvedene radove;

4) da tužitelj nije dovršio objekt, odnosno, da nije izveo sve radove potrebne za dovođenje objekta u stanje potpune funkcionalnosti građevine (čl. 2. t. 3. Ugovora broj 3/08-str. 134.-138. spisa) te

5) da je tužitelj prema izmijenjenom projektu, kojim je predviđena i prostoriju na katu, a s obzirom na odredbu ključ u ruke bio u obvezi dovršiti i tu prostoriju koja je ostala u roh bau stanju.

Iz tih je razloga prvostupanjski sud pravilno odredio zadaću vještaku na način kako to proizlazi iz rješenja od 8. siječnja 2014. (str. 183.-184. spisa), odnosno, iz rješenja od 19. siječnja 2015. (str. 336.-337. spisa) i 4. ožujka 2015. (str. 440.-441. spisa) kojima je zatražio dopune pisanog nalaza i mišljenja, prvu zbog potrebe izrade troškovnika dovršenja prostorije na katu (po jediničnim cijenama) s obzirom da takav troškovnik nije postojao, a drugu zbog potrebe izrade troškovnika za izgradnju objekta po izmijenjenom projektu, pri čemu je vještaku pravilno naloženo da procjenu vrijednosti radova za koje su postojale stavke u ponudbenom troškovniku sačini uz korištenje cijena iz tog troškovnika, a onih radova za koje nisu postojale stavke u tom troškovniku uz korištenje cijena iz troškovnika drugih izvođača koji su nastavili raditi na objektu. To stoga jer se i po ocjeni ovog suda procjena vrijednosti radova uz takvu primjenu cijena ukazuje kao najvjerodostojnija metoda za izradu tog troškovnika, tim više što su cijene drugih izvođača za radove koje je moguće komparirati u pravilu bile niže od tužiteljevih iz ponudbenog troškovnika.

Suprotno žalbenim navodima, nužnost izrade spomenutih troškovnika tijekom postupka i njihov značaj za pravilan izračun tužiteljevog udjela u ukupno izvedenim i potrebnim radovima za dovršenje objekta po izmijenjenom projektu, a onda i za utvrđenje duga li tuženik tužitelju, nametnuta je upravo činjenicom da količine radova iz ponudbenog troškovnika, zbog značajnih izmjena projekta, više nisu odgovarale stvarno potrebnim radovima za izgradnju i dovršenje objekta po izmijenjenom projektu. Iz tog razloga su

neosnovane i žaliteljeve tvrdnje da je obračun vrijednosti izvedenih radova trebalo i bilo moguće izvršiti po ponudbenom troškovniku na temelju kojeg je sklopljen ugovor.

Vezano pak za žaliteljeve prigovore na troškovnik izvedenog stanja, poglavito na dio kojeg je vještak izradio zbrajanjem stavki troškovnika nadzornog inženjera iz presjeka stvarnog stanja izvedenih radova tužitelja od 31. listopada 2011., treba reći da je točno da su pojedine stavke - (metalne) krovne konstrukcije, radovi rušenja i demontaže te armirano betonski radovi unesene u troškovnik u umanjenom iznosu u odnosu na ponudbeni troškovnik, sve kako je to navedeno i u presjeku stvarnog stanja. Međutim, ovdje se, protivno žaliteljevu shvaćanju ne radi o nikakvom protupravnom uračunavanju manje radova od strane nadzornog inženjera, odnosno, vještaka, niti je to dopušteno kod ugovaranja po sistemu „ključ u ruke“ (arg. iz čl. 630. st. 3. ZOO-a), već o tome da se predmetni radovi zbog njihove racionalizacije (tj. smanjenja radi uštede) po izmijenjenom projektu, više nisu mogli obračunati po prvotno ugovorenim (većim) količinama iz ponudbenog troškovnika, pa makar i bili u cijelosti izvedeni, kao što je to slučaj sa stavkom krovne konstrukcije, već se njihova vrijednost pravilno trebala obračunati prema stvarno izvedenim (manjim) količinama, a koje su izmjenom projekta i novacijom obveze zapravo postale ugovorene količine. Drugim riječima, tužitelju stavka krovne konstrukcije nije priznata u iznosu od 642.950,00 kn bez PDV-a iz ponudbenog troškovnika, već u iznosu od 434.200,00 kn, jer je tolika vrijednost tih radova prema stvarno izvedenim (ugovorenim) količinama sukladno izmijenjenom projektu. Sve što je navedeno za predmetnu stavku, u jednakoj se mjeri odnosi i na radove rušenja i demontaže te armirano-betonske radove koji su zbog izmjena u projektu također izvedeni u manjim količinama od onih iz ponudbenog troškovnika.

U izloženom pravnom kontekstu, pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da su i tzv. nepredviđeni radovi iz presjeka stvarnog stanja obračunati u iznosu od 213.922,88 kn, za koje tužitelj tvrdi da nisu ugovoreni već naknadni radovi, zapravo ugovoreni radovi prema izmijenjenom projektu a koji nisu bili sadržani u ponudbenom troškovniku. Zato se, suprotno žaliteljevu shvaćanju ni ti radovi, neovisno o tome što ih je nadzorni inženjer valorizirao u obračunu presjeku stvarnog stanja, a tuženik prihvatio u dopisa od 11. studenog 2011. (str. 167. spisa) ne mogu promatrati i priznati tužitelju izvan okvira sačinjenog troškovnika za izgradnju objekta po izmijenjenom projektu.

Nije u pravu tužitelj kada navodi da je tuženik djelomično priznao tužbeni zahtjev u iznosu od 3.105,39 kn. Tuženik je u početnom stadiju postupka priznao činjenicu duga prema tužitelju sukladno obračunu iz presjeka stvarnog stanja nadzornog inženjera, ali ne i tužbeni zahtjev u tom dijelu. S obzirom na to da je nakon provedenog vještačenja, iz kojeg proizlazi da je tužitelj preplaćen za radove koje je izveo, tuženik osporio prvotnu priznatu činjenicu duga, ovaj sud nalazi pravilnom ocjenu prvostupanjskog suda utemeljenu na odredbi čl. 221. st. 2. ZPP-a da tu činjenicu treba smatrati osporenom.

Slijedom svega naprijed navedenog, pravilno je na temelju sveukupnih rezultata građevinskog vještačenja utvrđeno da je tužitelj izveo radove u vrijednosti od 2.569.518,50 kn što čini 65,35% ukupnih radova potrebnih za dovođenje objekta u funkcionalno stanje, a koji su mu podmireni kroz plaćanje po situacijama. Zato je tužbeni zahtjev pravilno odbijen kao neosnovan.

Odluka o troškovima parničnog postupka, na koju tužitelj ne ističe posebne žalbene razloge, također je pravilna i utemeljena na zakonu, kako po osnovi tako i po visini odmjerenih troškova (čl. 154. st. 1. i čl. 155. ZPP-a).

Stoga je, na temelju odredbe čl. 368. st. 2. ZPP-a, tužiteljeva žalba odbijena kao neosnovana i potvrđena prvostupanjska presuda.

Zagreb, 19. ožujka 2021.

Sudac
Lidija Tomljenović

Dokument je elektronički potpisan:

LIDIJA TOMLJENOVIC

Vrijeme potpisivanja:

29-03-2021

13:48:09

DN:

C=HR

O=VISOKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Z.4.97-#130048523937333439333636353139

L=ZAGREB

S=TOMLJENOVIC

G=LIDIJA

CN=LIDIJA TOMLJENOVIC

Broj zapisa: **eb2f9-0a2f0**

Kontrolni broj: **07a76-8a993-6b237**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=LIDIJA TOMLJENović, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE,
C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.